

Metodologija - dug opće države

Objavljeno: 18.1.2016. Ažurirano: 31.10.2018.

TABLICA I3 Dug opće države (ESA 2010)

Tablica I3 prikazuje stanje duga opće države u skladu s Europskim sustavom nacionalnih i regionalnih računa 2010 (ESA 2010) i Eurostatovim Priručnikom o državnom manjku i dugu.

Od 31. prosinca 2010. primjenjuje se sektorizacija institucionalnih jedinica u Republici Hrvatskoj u skladu s Odlukom o statističkoj klasifikaciji institucionalnih sektora koju službeno donosi i objavljuje Državni zavod za statistiku, a koja se temelji na metodologiji ESA 2010, prema kojoj se opća država dijeli na sljedeće podsektore: središnju državu, fondove socijalne sigurnosti i lokalnu državu. Središnja država, prema sektorskoj klasifikaciji ESA 2010, uz tijela središnje države uključuje i Hrvatsku radioteleviziju, HBOR, Državnu agenciju za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka te javna trgovačka društva koja zadovoljavaju metodološke kriterije, a od kojih su najvažnija HŽ Infrastruktura, Autocesta Rijeka – Zagreb i Hrvatske autoceste. Fondovi socijalne sigurnosti prema metodologiji ESA 2010 uključuju Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i Hrvatski zavod za zapošljavanje.

Izvor primarnih podataka za unutarnji i inozemni dug jesu jedinice opće države (Ministarstvo financija RH i ostale jedinice sustava državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nefinancijska društva koja su alocirana u statističku definiciju sektora opće države i dr.) u dijelu koji se odnosi na trezorske zapise, obveznice i inozemne kredite te HNB u dijelu koji se odnosi na kredite rezidentnih banaka, Hrvatske banke za obnovu i razvitak i HNB-a. Do studenoga 2010. podaci za kredite rezidentnih banaka temelje se na izvještajnom sustavu u skladu s Odlukom o statističkom izvješću banke, a od prosinca 2010. podaci se temelje na izvještajnom sustavu u skladu s Odlukom o statističkom i bonitetnom izvješćivanju.

Podaci su strukturirani prema vjerovniku na unutarnji i inozemni dug te nadalje prema kategorijama instrumenata prema ESA-i 2010 na: kratkoročne dužničke vrijednosne papire, dugoročne dužničke vrijednosne papire i kredite.

Stanje kategorije dužnički vrijednosni papiri, kratkoročni, uključuje kratkoročne dužničke vrijednosne papire s izvornim rokom dospijeaća do (uključujući) godine dana, kao što su: trezorski zapisi Ministarstva financija (izdani u kunama, uz valutnu klauzulu ili nominirani u stranoj valuti), eurozapisi Ministarstva financija te ostali instrumenti tržišta novca.

Stanje kategorije dužnički vrijednosni papiri, dugoročni, uključuje dugoročne dužničke vrijednosne papire s izvornim rokom dospijeaća dužim od godine dana, kao što su: obveznice izdane na domaćem i inozemnom tržištu te dugoročni trezorski zapisi Ministarstva financija. Obveznice izdane u inozemstvu u jednoj stranoj valuti s ugovorom o zamjeni (engl. *swap*) u drugu stranu valutu tretiraju se kao dug nominiran u valuti zamjene.

Od veljače 2002. dužnički vrijednosni papiri izdani na inozemnom tržištu, a koji su na kraju referentnog razdoblja bili u vlasništvu rezidentnih institucionalnih jedinica, reklasificirani su iz inozemnog u unutarnji dug. Od prosinca 2005. dužnički vrijednosni papiri izdani na domaćem tržištu, a koji su na kraju referentnog razdoblja bili u vlasništvu nerezidentnih institucionalnih jedinica, reklasificirani su iz unutarnjeg u inozemni dug.

Kreditni uključuju kredite primljene od rezidentnih i nerezidentnih kreditora te, u skladu s metodologijom ESA 2010, preuzete kredite dane institucionalnim jedinicama koji su bili osigurani državnim jamstvom, a kod kojih je u tri godine došlo do plaćanja po jamstvima od strane države (tzv. kriterij trećeg poziva) ili koji su ugovorom s izvornog dužnika preneseni na državu. Također, izvršeno je usklađivanje s metodologijom tretmana ugovora o javno-privatnom partnerstvu i koncesijama.

Stanja trezorskih zapisa bez obzira na izvorni rok dospijeca iskazana su po nominalnoj vrijednosti, tj. uključujući cjelokupni diskont. Stanja obveznica i kredita uključuju nedospjele vrijednosti glavnice bez uključenih stečenih kamata.

Stanje duga pojedinog podsektora opće države konsolidirano je unutar podsektora, a stanje unutarnjeg duga opće države konsolidirano je i između podsektora.

U dodatku su navedeni podaci o ukupno izdanim jamstvima opće države koja su umanjena za jamstva dana drugim jedinicama opće države. Izvori podataka identični su kao za kredite.

TABLICA G8a Kamatne stope na trezorske zapise Republike Hrvatske

U Tablici G8a iskazuju se vagani mjesečni prosjeci dnevnih kamatnih stopa ostvarenih na aukcijama trezorskih zapisa Ministarstva financija Republike Hrvatske. Dnevne kamatne stope odgovaraju ostvarenom jedinstvenom prinosu pri izdavanju na aukcijama trezorskih zapisa Ministarstva financija.

Godišnji prosjeci jesu obični prosjek vaganih mjesečnih prosjeka.

Vagani mjesečni prosjeci dnevnih kamatnih stopa izračunavaju se zasebno za trezorske zapise izdane u kunama i za trezorske zapise izdane s valutnom klauzulom u eurima te posebno za svako ugovoreno izvorno dospijeca (91 dan, 182 ili 364 dana).

TABLICA G8b Prinosi do dospijeca na obveznice Republike Hrvatske za odabrane valute

U Tablici G8b iskazuju se prosječni mjesečni i godišnji prinosi do dospijeca na obveznice Republike Hrvatske za odabrane valute i rokove.

Prosječni mjesečni prinosi do dospijeca obični su prosjek dnevnih prinosa do dospijeca.

Prosječni godišnji prinosi obični su prosjek mjesečnih prosjeka.

Dnevni se prinosi računaju za svako preostalo dospijeca (zaokruženo na cijeli broj godina) tako da se obveznice najprije grupiraju u skupine prema preostalom roku dospijeca, a potom se računa obični prosjek u svakoj takvoj skupini. Preostalo dospijeca obveznice na dan računa se kao prirodno zaokruženi broj (interval $t-0,5$ do $t+0,5$) uz pretpostavku godine s 365 dana.

Ovisno o tržištu na kojemu su obveznice izdane, u Republici Hrvatskoj ili na inozemnim tržištima kapitala, i s obzirom na raspoloživost podataka za izračun prinosa do dospijeca, primijenjena je djelomično različita metodologija.

- Obveznice izdane na domaćem tržištu kapitala
Dnevni prinosi do dospijeca izračunavaju se na temelju vaganog prosjeka ostvarene prosječne cijene trgovanja na svim segmentima trgovanja Zagrebačke burze.
Dnevni prinosi izračunavaju se i u slučaju da određenog dana nisu ostvarene transakcije trgovanja, uz pretpostavku zadržavanja posljednje prosječne cijene.
Dnevni prinosi ne izračunavaju se na dane državnih praznika i blagdana u RH.
- Obveznice izdane na inozemnim tržištima kapitala

Dnevni se prinosi do dospijeca preuzimaju preko Bloombergova financijskog servisa, a izračunati su na temelju dnevnih podataka o posljednjoj ponudbenoj ("bid") kotiranoj cijeni.

U izračun prosječnoga mjesečnog prinosa ne uzimaju se dani za koje nije raspoloživ podatak o dnevnom prinosu.

© HRVATSKA NARODNA BANKA